

Крупко Анастасія Олегівна,
Курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Гаркуша В'ячеслав Вікторович,
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

РОЛЬ ГРОМАДЯН ТА ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ

На даному етапі розвитку України як демократичної держави виникає нагальна необхідність в більш пильній увазі до процесів, які становлять її національну безпеку. Саме тому проводиться ряд реформ, робляться кроки до відбудови систем різних сфер діяльності держави, модернізується законодавство. Відомо, що демократична та правова держава формується із багатьох факторів, не останнім в ряді цих факторів є і ефективно діючий режим публічної безпеки та порядку. Публічна безпека та порядок є об'єктами різних видів охорони, ефективність здійснення яких забезпечує національну безпеку України загалом. Залежить це від багатьох факторів: чіткого та обумовленого встановлення цілей, формування меж такої охорони, які забезпечують необхідність встановлення змісту публічної безпеки та порядку. Сформована на даний час система публічної безпеки і порядку складає сукупність органів державної влади, органів та служб, а також державних та недержавних організацій, окремих громадян, що в межах своєї компетенції або особистої ініціативи виконують завдання щодо їх забезпечення.

Саме нестійкий стан різного роду сфер розвитку в державі спонукає розглядати питання, пов'язані із захистом суспільства. Наукові дослідження забезпечення публічної безпеки і порядку проводились такими науковцями як В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, С.Т. Гончарук, В. Ф. Захаров, Д.П. Калаянов, Л.В. Коваль, В.К. Колпаков та іншими. Зважаючи на постійні зміни в законодавстві та деякі проблемні аспекти, з якими доводиться стикатися розглядаючи дане питання, вважаю, що дослідження даної теми є нагально необхідним.

Перше, на що небезпідставно звертають увагу науковці, це саме поняття «публічної безпеки та порядку», яке на даний час в законодавстві зустрічається лише в Законі України «Про Національну поліцію» в контексті самого

поняття Національної поліції. У частині 1 статті 1 вказано «Національна поліція України - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку» [1]. Оскільки інші законодавчі акти досі містять в собі поняття «громадської безпеки та порядку» виникають труднощі в застосуванні норм законодавства України на практиці. Щоб більш повно дослідити саме роль громадян та органів виконавчої влади в цьому питанні підтримаємо сторону тих наукових праць, які встановлюють, що все ж таки ці поняття є тотожними і їх можна застосовувати як синоніми.

Ознаками публічної безпеки та порядку об'єктів адміністративно-правової охорони науковці визначають те, що вони: 1) підлягають охороні за допомогою адміністративно-правових засобів та методів з використанням позасудових та судових адміністративно-юрисдикційних процедур (адміністративний примус, адміністративне судочинство тощо); 2) належать, передусім, до сфери відання правоохоронних органів та інших органів виконавчої влади; 3) їх досягнення є пріоритетним завданням діяльності кожного державного органу, органу місцевого самоврядування та їх посадових осіб. Тому за станом досягнення публічної безпеки та порядку слід оцінювати ефективність діяльності цих органів [2, с.86]. Тому не лише діяльність правоохоронних органів складає основу охорони публічної безпеки та порядку, а й всієї системи влади загалом, в тому числі не останнє місце займає діяльність громадських формувань.

У відповідності до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» громадяни України відповідно до Конституції України мають право створювати в установленому порядку громадські об'єднання для участі в охороні громадського порядку і державного кордону, сприяння органам місцевого самоврядування, правоохоронним органам, Державній прикордонній службі України та органам виконавчої влади, а також посадовим особам у запобіганні та припиненні адміністративних правопорушень і злочинів, захисті життя та здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, а також у рятуванні людей і майна під час стихійного лиха та інших надзвичайних обставин [3].

Розглядаючи даний закон визначають основні завдання, права й обов'язки громадських формувань та їх членів, форми та методи їх роботи. Громадські формування проводять свою діяльність шляхом: 1) спільного з працівниками органів Національної поліції, прикордонниками патрулювання й виставлення постів на вулицях, майданах, залізничних вокзалах, в аеропортах, морських і річкових портах, у місцях компактного проживання громадян, розташування підприємств, установ, організацій, навчальних закладів, а також у місцях можливої появи порушників кордону в межах району, що контролюється Державною прикордонною службою України, прикордонної смуги; участі в забезпеченні охорони публічного порядку та під час проведення ма-

сових заходів, погоджених у випадках, передбачених законом, із виконавчими органами місцевого самоврядування; 2) проведення разом із прикордонниками огляду на маршрутах можливого руху порушників державного кордону, місць їх укриття, транспортних засобів, суміжної з державним кордоном місцевості з метою встановлення причин і умов перебування там невідомих осіб; 3) участі в заходах правоохоронних органів, спрямованих на боротьбу з окремими видами правопорушень [4].

Дійсно громадські формування приймають безпосередню участь у забезпеченні публічної безпеки та порядку та все ж до основних суб'єктів їх забезпечення, особливо в умовах виникнення надзвичайних ситуацій відносять органи виконавчої влади та правоохоронні органи. Їх діяльність безпосередньо направлена на здійснення заходів щодо забезпечення захисту об'єктів публічної безпеки та порядку, тому вони і визначаються як головні. До них відносяться: Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство Оборони України, Служба безпеки України, Міністерство з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та інші.

Саме ці суб'єкти вважаються головними, оскільки до їх функцій відносяться безпосередньо забезпечення охорони публічної безпеки та порядку. Підтверджується це тим, що одними із головним напрямків діяльності даної групи суб'єктів є:

по-перше, забезпечення виконання законів та інших нормативно-правових актів з питань захисту населення від надзвичайних ситуацій та забезпечення громадської безпеки за таких умов;

по-друге, здійснювати заходи щодо розробки та реалізації державних програм з питань захисту населення від надзвичайних ситуацій та забезпечення громадської безпеки у таких умовах;

по-третє, реалізовувати систему заходів щодо забезпечення громадської безпеки в межах своїх повноважень тощо [5].

Отже, забезпечення публічної безпеки та порядку є одним із головних завдань органів виконавчої влади, що прямо встановлено на законодавчому рівні. Громадяни відіграють ключову допоміжну роль у цьому питанні. І саме точність та правильність виконання норм встановлених законами забезпечує дійсно ефективний захист національної безпеки держави. Тому, вважаю за необхідне, провести зміни в законодавстві в аспекті забезпечення публічної безпеки та порядку. В тому числі звернути увагу на визначення понять «публічної безпеки та порядку», що є новим для законодавства України. Це дозволить правоохоронним органам реалізовувати свої функції із забезпечення публічної безпеки та порядку, сприятиме підвищенню рівня національної захищеності загалом.

Використані джерела:

1. Закон України «Про Національну поліцію» : від 02.07.2015 р., № 580–VIII // ВВР України. – 2015. – № 40–41.
2. О.В. Батраченко. Поняття та ознаки публічної безпеки та порядку як об'єктів ад-

міністративно-правої охорони// Науковий вісник Ужгородського національного університету / Серія ПРАВО. В. 29. Ч. 2. Т. 3. – Ужгород, 2014 р.

3. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р.// ВВР України. 2000. - № 40

4. С.В. Лихачев. Роль громадян та органів виконавчої влади в системі забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. Електронний ресурс. - [Режим доступу]: <http://radnuk.info/statti/226-admin-pravo/14522-2011-01-18-03-31-45.html>

5. А.В. Басов. Забезпечення громадської безпеки: поняття та зміст. Електронний ресурс. - [Режим доступу]: <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/2-2-2012/item/52-zabezpechennya-hromadskoyi-bezpeky-ponyattya-ta-zmist-basov-a-v>

Мармута Олександра Олександрівна
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Гаркуша В'ячеслав Вікторович
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Становлення української державності на демократичних засадах, вкорінення громадянського суспільства – усе це висуває на порядок денний проблеми вдосконалення адміністративної діяльності Національної поліції України на сучасному євро інтеграційному етапі розвитку.

В частині 1 статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» зазначає, що Національна поліція (далі-поліція) це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку».

Поліція у своїй діяльності керується принципами верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави, та принципом законності, на підставі яких, поліція у межах своїх службових повноважень, що регламентовані насамперед Конституцією та законом України «Про Національну поліцію», повинна забезпечувати публічну безпеку і порядок, охороняти права і свободи людини, а також інтереси суспільства і держави, протидіяти злочинності.

Відповідно до частини 22 статті 23 Закону України «Про Національну